

PITAJTE — ODGOVARAMO

Pitanje: »U Bosni su ljudi najradije pjevali »Zdravo, tijelo Isusovo« na svoju domaću melodiju. Djeca sada u katekizmima imaju šansone. Župnik ih ne brani, ali ih i ne voli. Da li te šansone djecu učiti ili prijeći preko tih stranica katekizma gdje su takve popijevke kao da ih nema?« (s. katehistica)

Odgovor: O šansonama i ostalim duhovnim, nabožnim skladbama, koje nisu skladane za liturgiju, te prema tome nisu ni prikladne za liturgiju, niti imaju odobrenje Biskupske konferencije za upotrebu u liturgiji, pisali smo u nekoliko prošlih brojeva sv. Cecilije. Vi ste točno uočili jednu općenitu pojavu: »... župnik ih ne brani...« Što mislite da li je to nemarnost, neupućenost, nedostatak glazbenog odgoja i glazbene kulture, a pomalo i opće kulture ili možda nepoznavanje i nepoštivanje propisa crkvene glazbe? Svakako je ta pojava u Crkvi danas izraz neozbiljnosti, infantilizma i diletantizma, pokušaj spuštanja liturgije na razinu ugodne zabave pod izgovorom da se na taj način mladi »privlače« u crkvu!

Pitanje: »Novi katekizmi puni su šansona. Ako njih učimo nemamo vremena za liturgijske skladbe. Što mislite o tim popijevkama u katekizmima?« (s. katehistica)

Odgovor: Prepustimo odgovor na ovo pitanje ljubljanskom Nadbiskupu mons. J. Pogačniku koji je i o tome rekao svoju odlučnu riječ (o tome su također donijeli sud i dubrovački i dakovački biskup) u okružnici o crkvenom pjevanju koja je tiskana u Sv. Ceciliji br. 4—1973. str. 123.: »... Pa ipak još uvijek je previše svećenika koji se sa svojim suradnicima, orguljašima i pjevačima, nisu dovoljno potrudili da bi shvatili smisao i duh obnovljenog misnog obreda, obnovljenih sakramenata (ženidbe, krsta) i sakramentalna (npr. sprovoda i procesija). Iz praktičkog obavljanja svetih obreda u njihovim crkvama teško bi bilo ustanoviti da crkvena glazba, osobito zbog upotrebe domaćeg jezika kao liturgijskog, ima bitno drugačiju ulogu nego prije. U zimskim mjesecima možda bi se našlo prigode da svećenici sa svojim suradnicima iznova (ako ikada uopće jesu) prouče navedene dokumente i nove liturgijske knjige. Vjerojatno bi kod toga ustanovili da se bez posebnih teškoća dade i kod njih bar nešto popraviti, pogotovo jer ih mogu već sada potaknuti lijepim primjerima u nekim crkvama...«

»Nove pjesme, osobito na način popijevki, živahnije su, stoga i bliže mladim ljudima; njihov je govor neposredniji. Nažalost, te pjesme često potiču na sentimentalnost, uzrokuju opadanje osjećaja za pravu umjetnost, smanjuju udio domaćeg, slovenskog stvaralaštva, jer su nekritičko oponašanje tuđih uzoraka, a najčešće nimalo ne potiču sudjelovanje vjernika, pretjerano naglašuju ritam i bučnu instrumentalnu pratnju. Zbog svih tih razloga slabo odgovaraju zahtjevu da crkvena glazba bude sveta i umjetnička (Uputa 4a), da omogućiti sudjelovanje svih prisutnih (Uputa 5, 6, 10, 11, 16, 53) i da bude u skladu sa značajem i predajom domaćega naroda (Uputa 63).

Završavam ovaj odgovor riječima Pavla VI. koji je uputio talijanskim cecilijancima prigodom stogodišnjice rođenja L. Perosija. Papa je govorio o potrebnom naporu »da bi se postiglo ono savršenstvo oblika i svetosti što dolikuje crkvenoj glazbi«. Između ostalog rekao je da je dužnost svih odgovornih za pastoralnu službu da pomognu vjernicima sudjelovanje u liturgiji

laganim, lako pjevnim skladbama i »traženjem novih oblika koji neće zaostati za onima iz prošlosti, korisnom upotrebom stare glazbene baštine, nastojeći pritom da sve bude prilagođeno različitim trenucima svečanosti, vremenima liturgijske godine, te da bude kadro izraziti ono sveto i pobuditi vjerski osjećaj kod ljudi našeg vremena; težak problem, ali problem dostojan naraštaja novih umjetnika.« (Sv. Cecilija 1—1973. str. 2.).

Pitanje: »Što kažete na pjevanje duhovnih šansona pod misom, kad župnik traži da se vježbaju te pjesme, a ne liturgijske?«

Odgovor: Neka g. župnik prouči propise crkvene glazbe i smjernice koje u svojim govorima daje svake godine Pavao VI. Zar je potrebno euharistijsko slavlje i Kristovu žrtvu na križu u obliku sv. mise spustiti na razinu zabavne glazbe, koja više razara i degradira pobožnost nego što ju podržava i unapređuje? Biskup Škvorc je prilikom otvorenja VIII. orguljaškog tečaja u Zagrebu rekao da treba »osnovati nešto što bi predvodilo, a ne tiraniziralo liturgijsko slavlje«. Zato su najprikladnije »popijevke koje su uglazbljene u narodnom našem melosu, koje dolaze iz srca ovoga kraja... Zato bi bilo jako dobro kad bi na taj način pružali svijetu Božju objavu, da bi svijet izražavao svoje unutarnje raspoloženje kroz melodije koje su slične narodnoj popijevci. A po sadržaju svaka popijevka mora biti, to kažem sasvim mirno i jednostavno, puna Božjega nadahnuća. Zato profane stvari ne smiju ići u crkvu. Gdje nema Bog prvo mjesto, čovjek ne može doživjeti Boga kako treba. Zato popijevke koje bi bilo čime ljude rastresale, odvojile od oltara, ne bi dale da se navijesti evanđelje, da Bog prožme savjesti, ne smiju u naše crkve.« (Sv. Cecilija 3—4, 1972. str. 66.).

Pitanje: »Na predavanju smo čuli da svako dijete posjeduje sluh. Znači li to da u dječjem crkvenom zboru trebaju pjevati sva djeca ili da se za pjevački zbor izaberu samo nadarenija djeca?« (SS).

Odgovor: Točno je da svako dijete posjeduje manje ili više razvijen sluh. Vrlo često grlo nije dovoljno razgibano, a glazbeno pamćenje i osjećaj za ritam nisu dovoljno razvijeni. Zato bi u pučko crkveno pjevanje trebala biti uključena sva djeca. To znači da sa svima treba stalno uvježbavati nove popijevke koje su prikladne za djecu, tj. koje nisu preteške, previsoke niti preniske, a niti su polaganog tempa. Svakako biste trebali izabrati muzikalniju djecu, koja imaju razgibanije grlo, brže uče popijevke i bolje ih pamte, u pjevački zbor koji će predvoditi pučko pjevanje na misi za djecu i izvoditi teže, promjenljive dijelove mise koje ne mogu pjevati sva djeca. Pjevački dječji zbor bi trebalo stalno popunjavati i iz njega kasnije uvrštavati najbolje pjevače u župni mješoviti zbor.

Pitanje: »Da li bi se mogle snimiti uzorne liturgijske popijevke za djecu na magnetofonske vrpce, koje bismo mogli kupiti kao pomoćno sredstvo za učenje popijevaka?« (ss. katehistica)

Odgovor: Ovo je zaista hvale vrijedna ideja! Samo treba pronaći materijalne mogućnosti i tada bi te popijevke mogao snimiti na magnetofonske vrpce pjevački zbor Instituta za crkvenu glazbu. Čestim slušanjem, prije i poslije kateheze, sigurno bi djeca lakše naučila snimljene popijevke. Pokušajte ovo, pismenim putem, predložiti Vašem Ordinariju i Institutu za crkvednu glazbu u Zagrebu.

T.